

فصل ۷

نفت و گاز

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده‌ی تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر پالایشگاه به دست می‌آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین، به آسانی نمی‌سوزد و یکی از سوخت‌های عمده‌ی کشتی‌ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه‌های برق به شمار می‌رود.

نفت گاز: نفت گاز فرآورده‌ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می‌آید و به عنوان سوخت ماشین‌آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه‌ی عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می‌رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه‌ای است از هیدروکربورهای به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت‌های متفاوت که برای افزایش درجه‌ی آرام‌سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می‌شود.

سوخت‌های جت: سوخت‌های جت همان طور که از نامشان پیداست، برای سوخت موتورهای جنگلی و مسافری به کار می‌روند و دارای انواع مختلف هستند. مواد سازنده‌ی آنها همان نفت است که با اضافه کردن مواد افزودنی مانند ممانعت کننده از ایجاد زنگ‌خوردگی و کاهش میزان ناخالصی‌ها، برای سوخت موتورهای جت، مناسب می‌گردد.

گاز طبیعی (گاز غنی): گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی را گاز طبیعی یا غنی می‌گویند که به صورت "کلاهک"، "همراه با نفت" (مانند گاز منطقه آغاچاری) و "مستقل" (نظیر ذخائر گاز سرخس و سرخون) قابل دسترسی می‌باشد.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع درمی‌آید.

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز پس از تحویل مدارک موردنظر و پرداخت حقوق و هزینه‌های متعلقه، مشخصاتش در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف کننده‌ی گاز: به مشترکینی اطلاق می‌گردد که جریان گاز آنها پس از طی مراحل اشتراک‌پذیری راه‌اندازی شده باشد.

مقدمه

آمار مندرج در این فصل، از شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و شرکت گاز استان دریافت گردیده است. اطلاعات این بخش شامل فعالیت گازرسانی در مناطق شهری و روستایی و مقدار مصرف گاز و فرآورده‌های نفتی و همچنین ظرفیت ذخیره‌سازی فرآورده‌های نفتی می‌باشد که بصورت سری زمانی از سال ۱۳۸۰ ارائه شده است.

نفت: این شرکت فعالیت خود را در زمینه دریافت، نگهداشت، و توزیع فرآورده‌های نفتی از سال ۱۳۲۰ آغاز نموده و در حال حاضر وظایف خود را در قالب:

توزیع انواع فرآورده‌ها شامل بنزین سوپر، بنزین معمولی، نفت سفید، نفت گاز، نفت کوره، CNG، گاز مایع و انواع سوخت هواپیمایی دارد.

۱۱۵ جایگاه عرضه سوخت: (۵۷ جایگاه سوخت مایع و ۱۷ جایگاه دو منظوره مایع و سی ان جی و ۴۱ جایگاه تک منظوره سی ان جی) و ۲۱۰ فروشندگی تعاون روستایی و عشایری و یک مرکز سوختگیری هواپیمایی گرگان انجام می‌دهد. (در حال حاضر ۵۸ جایگاه تک سی ان جی فعال هست).

گاز: در سال ۱۳۷۸ با تأسیس استان گلستان، شرکت گاز استان گلستان نیز در مرداد ماه همان سال تأسیس و در شهرستان گرگان شروع به کار نمود و عملاً فعالیت خود را با اجازه ساختمانی از اوایل آذرماه ۱۳۷۸ آغاز کرد. جمع‌آوری اطلاعات به روش ثبتی از سامانه سیمابر استان و در قالب جداول سالنامه آماری استان ارائه شده است.

تعاریف و مفاهیم

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می‌باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می‌رود و یکی از مواد اصلی تشکیل‌دهنده‌ی سوخت جت است.

انشعاب گاز: به خطوطی که جهت ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می‌شود، انشعاب اطلاق می‌گردد.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۷ میزان مصرفی گاز در استان به مقدار ۶۷۲۱۶ تن بوده که نسبت به سال قبل ۷/۶- درصد کاهش را نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷ مصرف بنزین ۵۱۵۹۱۱ هزار لیتر و مصرف نفت سفید ۴۱۰۹۵ هزار لیتر بوده است که نسبت به سال ۱۳۹۶ مصرف بنزین ۱۱/۸ درصد افزایش و مصرف نفت سفید ۲۵/۲- درصد کاهش یافته است.

در سال ۱۳۹۷ تعداد مخازن مواد سوختی و ظرفیت آنان به ترتیب ۱۹۹ مخزن و به ظرفیت ۸۹۷۷ هزار لیتر بوده است که نسبت به سال قبل به ترتیب ۱/۵ افزایش و ۱/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷ تعداد شعب فروش نفت به ۱۴۸ جایگاه رسیده است که نسبت به سال قبل تغییر نداشته است.

در سال ۱۳۹۷ تعداد روستاهای گازرسانی شده به ۸۶۰ روستا رسیده است که نسبت به سال قبل ۲/۲ درصد رشد را نشان می‌دهد.

۷-۱ مصرف انواع فرآورده‌های نفتی					(هزار لیتر)
سال و شهرستان	جمع ^(۱)	نفت گاز	سوخت‌های هواپیما ^(۲)	بنزین	نفت سفید
۱۳۸۰	۴۹۳۴۴۴	۳۹۲۵۰۹	۱۸۲	۲۸۹۵۰۵	۱۷۷۵۴۶
۱۳۸۵	۶۶۵۱۰۹	۴۶۸۰۰۴	۶۷۱	۴۹۷۱۹۵	۱۴۱۰۴۴
۱۳۹۰	۹۷۳۸۵۳	۴۶۷۶۵۵	۰	۳۵۹۵۹۸	۱۰۳۶۵۸
۱۳۹۳	۱۰۵۶۱۶۴	۵۷۸۶۰۶	۳۶۳۳	۳۹۴۲۰۵	۷۰۷۵۸
۱۳۹۴	۹۲۳۶۹۵	۴۵۷۰۸۴	۲۳۸۰	۳۹۶۱۴۷	۶۴۹۵۶
۱۳۹۵	۱۰۶۷۹۷۲	۵۶۸۷۸۸	۳۹۴۱	۴۲۵۸۰۴	۶۶۰۵۸
۱۳۹۶	۱۰۴۴۳۲۸	۵۱۸۳۷۳	۶۳۲۹	۴۶۱۱۰۱	۵۴۹۶۸
۱۳۹۷	۱۰۸۳۰۳۷	۵۱۴۷۰۷	۳۲۶۴	۵۱۵۹۱۱	۴۱۰۹۵
آزادشهر	۶۰۵۵۷	۳۰۱۲۶	۰	۲۷۸۲۷	۲۳۹۶
آق‌قلا	۷۷۲۵۳	۴۴۱۲۶	۰	۳۱۴۷۷	۱۶۵۰
بندرگز	۲۹۸۱۴	۱۱۸۸۷	۰	۱۷۴۹۰	۴۳۷
ترکمن	۳۰۷۸۹	۱۶۱۲۷	۰	۱۴۰۰۸	۶۵۴
رامیان	۳۴۷۲۳	۱۵۱۴۲	۰	۱۸۳۵۴	۱۲۲۷
علی‌آباد	۱۷۰۶۳۶	۱۳۰۶۶۶	۰	۳۶۱۵۲	۲۴۷۲
کردکوی	۴۷۰۹۳	۲۳۰۹۳	۰	۲۲۸۴۳	۱۱۵۷
کلاله	۴۷۹۲۹	۱۹۴۱۹	۰	۲۳۵۴۱	۴۹۶۹
گالیکش	۴۸۰۶۸	۲۵۷۹۹	۰	۲۱۸۸۱	۳۸۸
گران	۲۷۸۲۷۶	۸۲۸۴۶	۳۲۶۴	۱۸۴۲۲۲	۵۰۵۵
گمیشان	۲۷۲۲۱	۱۶۷۶۳	۰	۹۶۰۵	۸۵۳
گنبدکاووس	۱۷۶۴۱۰	۷۶۰۲۰	۰	۸۹۴۶۷	۱۰۹۰۶
مراوه‌تپه	۲۶۶۰۵	۱۰۲۹۸	۰	۷۸۴۰	۸۴۶۷
مینودشت	۲۷۶۶۴	۱۲۳۹۵	۰	۱۴۸۰۵	۴۶۴

۷-۱- مصرف انواع فرآورده‌های نفتی (دنباله)					(هزار لیتر)
سال و شهرستان	نفت کوره	روغن‌های موتور و صنعتی ^(۳)	قیر	سایر فرآورده‌ها ^(۴)	گاز مایع (تن)
۱۳۸۰	۸۶۶۹۶	۸۵۸۳	۱۴۴۴۳	۱۱۱۰۰۰	۲۶۲۱۱
۱۳۸۵	۷۸۱۷۶	...	...	۲۰۳۵	۲۶۱۹۹
۱۳۹۰	۴۲۶۰۲	.	.	.	۴۰۴۴۵
۱۳۹۳	۸۹۶۲	.	.	.	۵۴۲۱۶
۱۳۹۴	۴۱۲۸	.	.	.	۳۱۱۳۲
۱۳۹۵	۳۳۸۱	.	.	.	۶۴۵۱۹
۱۳۹۶	۳۵۵۷	.	.	.	۷۲۷۷۳
۱۳۹۷	۴۴۶۰	.	.	.	۶۷۲۱۶
آزادشهر	۲۰۸	.	.	.	۳۲۲۵
آق‌قلا	.	.	.	.	۸۰۶۳
بندرگز	.	.	.	.	۱۵۰۱
ترکمن	.	.	.	.	۳۵۵۴
رامیان	.	.	.	.	۳۰۵۲
علی‌آباد	۱۳۴۶	.	.	.	۳۹۰۰
کردکوی	.	.	.	.	۱۶۵۹
کلالة	.	.	.	.	۳۶۳۷
گالیکش	.	.	.	.	۴۲۸
گرگان	۲۸۸۹	.	.	.	۱۴۸۴۰
گمیشان	.	.	.	.	۳۳۴
گنبدکاوس	۱۷	.	.	.	۱۴۰۲۶
مراوه‌تپه	.	.	.	.	۵۴۵۱
مینودشت	.	.	.	.	۳۵۴۶

(۱) جمع بجز گاز مایع می‌باشد.

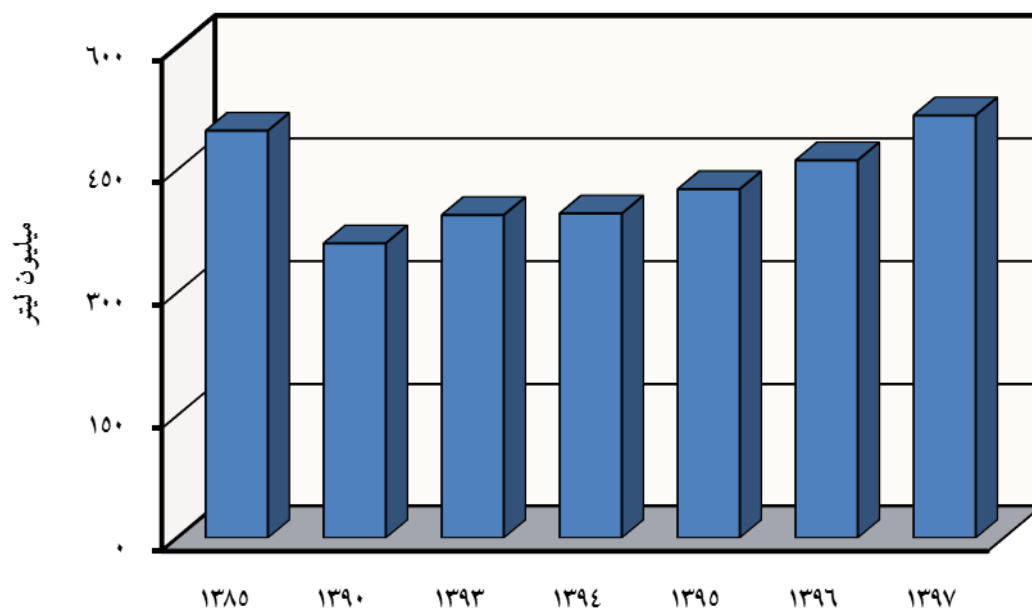
(۲) آمار سوخت‌های هواپیمایی مربوط به واحد سوختگیری فرودگاه گرگان می‌باشد که در سال ۱۳۸۵ افتتاح شده است.

(۳) روغن‌های موتور و صنعتی، قیر و سایر فرآورده‌ها از سال ۱۳۸۴، به بخش خصوصی واگذار شده و به صورت آزاد به فروش می‌رسد و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی استان هیچ آماری از آنها ندارند.

(۴) سایر فرآورده‌ها شامل انواع حلالها می‌باشد که از سال ۱۳۸۸ از طریق بورس کالای ایران فروخته می‌شود.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران منطقه گلستان.

نمودار ۷-۱- میزان مصرف (توزیع) بنزین

منبع: جدول ۷-۱

۷-۲- تعداد مخازن و جایگاه‌های فروش مواد سوختی

تعداد جایگاه			مخازن مواد سوختی		سال و شهرستان
خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت (هزار لیتر)	تعداد	
۲۹	۳	۳۲	۵۰۶۷	۱۳۷	۱۳۸۰
۳۱	۳	۳۴	۵۲۹۵	۱۳۸	۱۳۸۵
۴۸	۳	۵۱	۶۳۰۲	۱۵۲	۱۳۹۰
۶۴	۱	۶۵	۷۴۵۵	۱۶۶	۱۳۹۳
۶۶	۰	۶۶	۷۷۰۵	۱۷۱	۱۳۹۴
۶۹	۰	۶۹	۸۰۱۰	۱۸۰	۱۳۹۵
۷۲	۰	۷۲	۸۸۲۷	۱۹۶	۱۳۹۶
۷۳	۰	۷۳	۸۹۷۷	۱۹۹	۱۳۹۷
۶	۰	۶	۹۳۰	۲۰	آزادشهر
۷	۰	۷	۸۴۲	۱۸	آق‌قلا
۳	۰	۳	۴۰۶	۱۲	بندرگز
۲	۰	۲	۴۱۷	۹	ترکمن
۴	۰	۴	۴۷۷	۱۱	رامیان
۶	۰	۶	۶۸۰	۱۴	علی‌آباد
۳	۰	۳	۳۹۱	۹	کردکوی
۳	۰	۳	۴۵۰	۱۰	کلاله
۵	۰	۵	۱۱۶۹	۲۶	گالیکش
۱۴	۰	۱۴	۱۱۴۰	۲۵	گرگان
۲	۰	۲	۱۸۸	۴	گمیشان
۱۳	۰	۱۳	۱۴۱۲	۳۲	گنبدکاووس
۳	۰	۳	۱۹۳	۴	مراوه‌تپه
۲	۰	۲	۲۸۲	۵	مینودشت

۷-۲- تعداد مخازن و جایگاه‌های فروش مواد سوختی (دنباله)

جایگاه سوخت گیری گاز فشرده طبیعی (CNG)	تعداد شعب - فروش نفت	تعداد پمپ				سال و شهرستان
		نفت سفید	نفت گاز	بنزین	بنزین سوپر	
۰۰۰	۲۳۹	۸۶	۲۱	۱۱۱	۰۰۰	۱۳۸۰.....
۰۰۰	۲۵۱	۱۰	۹۲	۱۶۸	۰۰۰	۱۳۸۵.....
۵۰	۱۴۳	۶	۱۱۹	۳۴۹	۲۰	۱۳۹۰.....
۶۴	۱۴۸	۰	۱۷۲	۵۴۱	۴۶	۱۳۹۳.....
۶۶	۱۴۸	۰	۱۷۵	۴۸۷	۱۰۸	۱۳۹۴.....
۶۶	۱۴۸	۰	۱۹۵	۵۱۶	۱۱۴	۱۳۹۵.....
۶۰	۱۴۸	۰	۲۱۳	۵۳۷	۱۲۰	۱۳۹۶.....
۵۹	۱۴۸	۰	۲۳۷	۵۵۰	۱۳۲	۱۳۹۷.....
۴	۱۱	۰	۲۹	۵۳	۲۲	آزادشهر.....
۴	۶	۰	۲۰	۴۳	۴	آق‌قلا.....
۴	۱	۰	۳	۱۸	۴	بندرگز.....
۲	۴	۰	۱۱	۱۶	۰	ترکمن.....
۵	۸	۰	۶	۳۰	۲	رامیان.....
۷	۶	۰	۱۷	۴۲	۸	علی‌آباد.....
۵	۰	۰	۸	۲۲	۴	کردکوی.....
۳	۱۵	۰	۱۴	۲۸	۰	کلاله.....
۴	۵	۰	۲۸	۳۶	۸	گالیکش.....
۱۱	۳۰	۰	۳۲	۱۳۲	۶۰	گرگان.....
۲	۷	۰	۷	۱۴	۰	گمیشان.....
۵	۲۹	۰	۵۰	۹۲	۱۶	گنبدکاوس.....
۱	۱۷	۰	۸	۸	۰	مراوه‌تپه.....
۲	۹	۰	۴	۱۶	۴	مینودشت.....

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران منطقه گلستان.

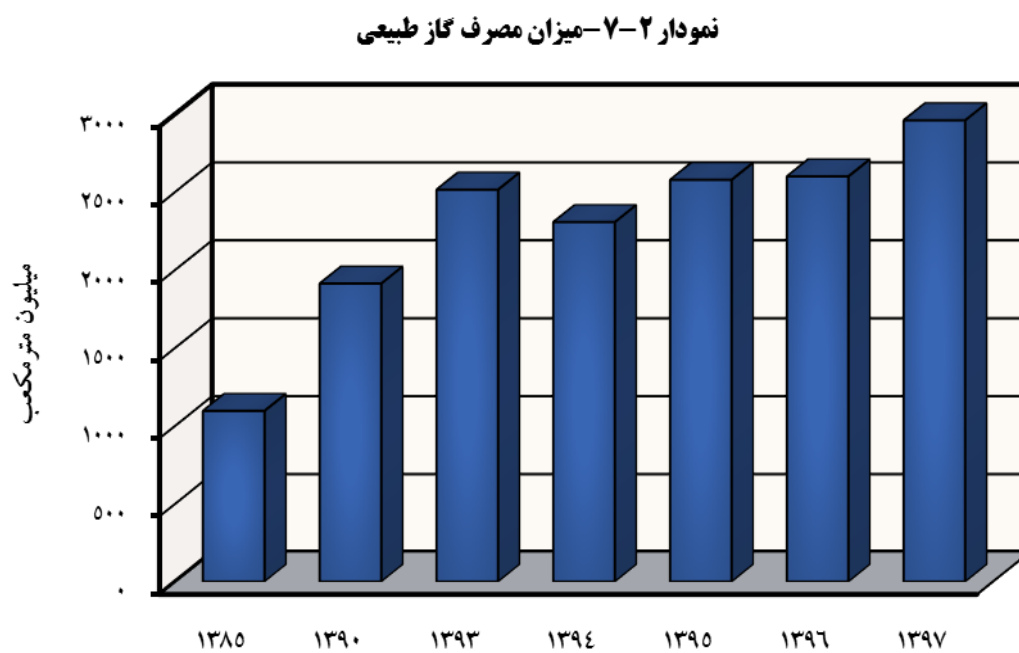
۳-۷- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گازرسانی شده	تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد انشعاب		
			جمع	شهری	روستایی
۱۳۸۰	۱۸	۴۵	...	...	...
۱۳۸۵	۲۲	۲۹۹	...	...	...
۱۳۹۰	۲۶	۵۸۰	۲۱۹۳۷۲	۱۲۶۶۲۸	۹۲۷۴۴
۱۳۹۳	۲۹	۷۰۸	۲۵۷۷۷۵	۱۳۵۷۷۸	۱۲۱۹۹۷
۱۳۹۴	۲۹	۷۵۲	۲۶۲۲۹۸	۱۳۷۵۲۰	۱۲۴۷۷۸
۱۳۹۵	۲۹	۸۱۶	۸۶۴۹	۱۶۸۹	۶۹۶۰
۱۳۹۶	۳۰	۸۴۱	۲۸۱۲۷۶	۱۴۲۹۷۰	۱۳۸۳۰۶
۱۳۹۷	۳۰	۸۶۰	۲۸۷۸۵۵	۱۴۴۶۸۹	۱۴۳۱۶۶
آزادشهر	۳	۴۰	۱۵۷۲۱	۸۷۰۴	۷۰۱۷
آق قلا	۲	۷۸	۲۰۶۱۹	۱۱۳۸۱	۹۲۳۸
بندرگز	۲	۲۴	۹۶۲۶	۵۲۳۵	۴۳۹۱
ترکمن	۱	۲۵	۱۲۹۷۳	۸۳۹۳	۴۵۸۰
رامیان	۴	۶۰	۱۵۶۵۹	۶۲۵۶	۹۴۰۳
علی آباد	۴	۶۴	۲۴۶۹۴	۱۲۶۴۷	۱۲۰۴۷
کردکوی	۱	۲۴	۱۵۱۰۸	۷۶۴۰	۷۴۶۸
کلاله	۲	۹۹	۱۹۴۷۱	۷۱۴۳	۱۲۳۲۸
گالیکش	۱	۵۸	۱۰۵۵۹	۴۱۲۲	۶۴۳۷
گرگان	۴	۹۰	۶۱۲۶۴	۳۹۱۳۶	۲۲۱۲۸
گمیشان	۲	۲۸	۱۱۸۳۰	۶۱۷۵	۵۶۵۵
گنبدکاووس	۲	۱۴۲	۵۰۷۳۰	۲۱۴۷۲	۲۹۲۵۸
مراوه تپه	۱	۵۷	۶۴۰۹	۱۳۶۹	۵۰۴۰
مینودشت	۱	۷۱	۱۳۱۹۲	۵۰۱۶	۸۱۷۶

۳-۷- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (میلیون مترمکعب)	تعداد مصرف کننده				سال و شهرستان
	صنعتی	خانگی	تجاری	جمع	
...	...	...	...	...	۱۳۸۰
۱۰۹۵	۱۲۲	۳۲۰۱۶۲	۷۵۰۲	۲۲۷۷۸۶	۱۳۸۵
۱۹۱۲	۲۸۵	۳۴۸۹۰۰	۱۳۵۰۶	۳۶۲۶۹۱	۱۳۹۰
۲۵۱۴	۱۴۷۹	۴۴۵۰۴۲	۱۷۹۶۶	۴۶۴۴۸۷	۱۳۹۳
۲۳۰۶	۱۵۳۸	۴۶۹۸۴۴	۱۸۹۵۰	۴۹۰۳۳۲	۱۳۹۴
۲۵۷۷	۱۶۰۳	۴۹۳۳۳۳	۱۹۹۴۶	۵۱۴۸۸۲	۱۳۹۵
۲۵۹۹	۱۶۹۷	۵۱۴۲۲۸	۲۱۱۰۰	۵۳۷۰۲۵	۱۳۹۶
۲۹۵۹	۱۸۵۳	۵۳۴۳۹۲	۲۲۵۶۱	۵۵۱۸۰۶	۱۳۹۷
۹۸	۴۴	۲۷۹۷۰	۸۲۱	۲۸۸۳۵	آزادشهر
۱۲۸	۹۶	۳۲۶۸۹	۱۰۴۵	۳۳۸۳۰	آق قلا
۷۳	۱۳۸	۱۷۳۴۰	۱۳۱۵	۱۸۷۹۳	بندرگز
۸۰	۴۸	۲۱۸۰۷	۹۵۴	۲۲۸۰۹	ترکمن
۸۴	۱۴	۲۳۶۲۹	۶۳۸	۲۴۲۸۱	رامیان
۱۱۳۳	۵۲۸	۴۵۱۷۲	۲۴۱۰	۴۸۱۱۰	علی آباد
۱۱۷	۱۲۷	۲۶۶۶۳	۱۹۲۵	۲۸۷۱۵	کردکوی
۹۸	۱۴۸	۳۲۳۴۰	۵۳۵	۳۳۰۲۳	کلاله
۱۳۷	۲۲	۱۵۷۸۰	۳۵۰	۱۶۱۵۲	گالیکش
۵۴۵	۴۲۰	۱۴۴۰۳۹	۷۷۰۷	۱۵۲۱۶۶	گران
۶۶	۶۵	۱۷۱۲۸	۸۱۹	۱۸۰۱۲	گمیشان
۲۸۲	۱۵۱	۹۶۹۳۵	۲۷۴۵	۹۹۸۳۱	گنبد کاووس
۸۲	۶	۸۵۱۳	۳۲۸	۸۸۴۷	مراوه تپه
۳۷	۴۶	۲۴۳۸۷	۹۶۹	۲۵۴۰۲	مینودشت

مأخذ- شرکت ملی گاز استان گلستان.

منبع: جدول ۷-۳